

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4245/2019
26.02.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац, Драгане Маринковић, Божицара Вујичића и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Станко Фуштар, адвокат из ..., против тужених АД „ББ“ и АД „ВВ“ ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2106/19 од 14.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 26.02.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2106/19 од 14.08.2019. године, као о изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2106/19 од 14.08.2019. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1933/17 од 11.02.2019. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1933/17 од 11.02.2019. године, одбијени су као неосновани тужбени захтев и алтернативни тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд обавезе тужене да тужиоцу на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора (за период од 01.09.2014. године до 30.09.2017. године) и на име накнаде трошкова за исхрану у току рада (за период од 01.09.2014. године до 30.09.2017. године) солидарно исплате појединачне месечне износе и законску камату на начин ближе одређен у изреци, а одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2106/19 од 14.08.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1933/17 од 11.02.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, ревизију је благовремено преко пуномоћника изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. Закона о парничном поступку, а ради разматрања правних питања у интересу равноправности грађана и уједначавања актуелне судске праксе судова у Републици Србији.

Тужени А.Д. „ББ“ ... је поднео суду одговор на ревизију тужиоца, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11... 55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим А.Д. „ББ“ ... закључио уговор о раду 05.02.2003. године, за обављање послова „...“, а потом и анекс тог уговора за обављање послова „...“, који уговор је након статусних промена 01.09.2015. године пренет на туженог АД „ВВ“,... . Закључени уговор о раду и његови анекси предвиђају да запослени имају право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања у складу са законом и колективним уговором. На основу налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област утврђена је висина потраживања тужиоца (за период од 01.09.2014. године до 30.09.2017. године) на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, у две варијанте. Обе варијанте је вештак дао по одредбама Колективног уговора првотуженог из 1995. године, са изменама и допунама објављеним у „Службеном гласнику РС“, број 7/2000. Према првој варијанти накнада за регрес за коришћење годишњег одмора, у висини 100% просечне нето зараде по запосленом у Републици Србији, за утужени период износи 162.289,64 динара, а укупна накнада трошкова за исхрану у току рада, у висини 20% од просечне зараде по запосленом у Републици Србији износи 301.903,72 динара, а према другој варијанти накнада за регрес за коришћење годишњег одмора, у висини 75% просечне нето зараде по запосленом у Републици Србији, износи 121.717,23 динара, а накнада за топли оброк, у висини 15% од просечне зараде по запосленом у Републици Србији, износи 226.427,79 динара. Првостепени суд је ценио налаз и мишљење судског вештака, али га није прихватио.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама са образложењем да без обзира што висина спорних трошкова није номинално изражена не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима. С`обзиром да је слободном вољом према наводима нижестепеног суда учесника колективног преговарања баш тако уговорено. Као саставни део основне зараде запослених спорно право запослених није било утврђено на неповољнији начин општим актима туженог од начина прописаних одредбом члана 118. Закона о раду.

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС”, бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Сл. Гласник РС”, бр. 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61, па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006 године у висини 53,50 динара, а за период јули-децембар 2006. године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. Притом, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку нису ни донели. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказали у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, могло би се закључити да су тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиоца. Обзиром да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора туженог.

С обзиром на то да по оцени ревизијског суда тужилац има право на тражену накнаду, али да се првостепени суд није изјаснио ни за једну од две предложене варијанте обрачуна тражених накнада из налаза судског вештака, а није извршено ни раздвајање потраживања за које је првотужени истакао приговор застарелости, то су нижестепене пресуде морале бити укинуте.

Имајући у виду напред наведено првостепени суд ће у поновном поступку оценити налаз и мишљење вештака на основу члана 8. ЗПП, а уколико се укаже за

потребним извешће и допунско вештчење, па ће када утврди чињенично стање, имајући у виду примедбе из овог решења, донети правилну и закониту одлуку.

Како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у погледу висине тражених накнада остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић